

HRVATSKI LIST

Godina I.

Pula, subota 30. listopada 1915.

Broj 103.

Inzaci svaki dan u 6 sati ujutro u Puli u nekladnoj tiskari Jos. Kimpotić, Trg Cetvrtog u III ulici Radetzky 20, gdje se selazi likarski, uredništvo i uprava lista. Za uredništvo odgovara Izdavatelj Josip Hain. Telefona broj 58. Broj poštanske štendicne 36-615. Predplatnička cijena 2 K 40 l mjenedno, 6 K tromjesečno, pojedini broj stane 5 heller. Oglašne radnije se po 20 h jednostupni petredak (3 mm).

Uzaludna talijanska napreza.

Brzjavne vijesti.

Balkan.

Rumunjska neutralna.

Terljin, 29. oktobra. List „Utro“ javlja iz Sofije: List „Utro“ javlja iz Bu-esta: Rumunjski kralj primio je u an-tenu bugarskog poslanika Kadeva, te izjavio, da će Rumunjska ostati neu-mljena, ako Bugarska ne bude ticala ru-majskih interesa.

Francuske čete u Macedoniji.

London, 29. oktobra. Havas javlja: 23. oktobra navale su francuske čete na tri bugarske divizije na fronti Tundža-Valandovo-Bračovo južno Skoplje, te su ih natjerale u bijes protiv srpsko-garske granice. Francuzi su imali oko 100 mrtvih u nekoliko tuceta ranjenih. Toma 65 milimetra ranjeno se Bugarskim kikom steta.

Srpsko zlato u Grčkoj.

Atena, 29. oktobra. „Tempo“ javlja: Prefekt iz Florine brzojavio je da kralj vladi, da su u petak dovezeni u vrin arkiv i znatni novac srpske narodne skupštine, te da se ih otpremi daje u Monastir. Ma vijesti iz Monastira, zlato se nije došalo dalje, nego se nalazi u Grčkoj zaštitom grčkih vojnika.

Srpski ratni izvještaj.

Is, 25. oktobra. Dne 22. javio je u glavni stan slijedeće: Na sjevero-adjnoj fronti povukle su se srpske čete sa ogorenim bojevima na liniju lijeve Mlave — Veliko Gradiste i desnu Kolubare i Tarje. Kod Visegradca, precegovačkom području, uspijelo je neprijatelju prekorakati Drinu sa trim banićima. Opoza se kako neprijateljko pobjanje na ovoj crti.

srpskoj fronti: Uslijed jakog priličnog pobjednika na Kujazevac, posle su se srpske čete na direktnoj obrambenoj poziciji ovog grada. Neprijatelju je došlo da prednja na Kraljevo-Selo kod Drenovaca na lijevu obalu Timoka, polici Pirotu nema nikakove promjene. Ni smo sve neprijateljske navale na Moravu.

Bogati plijen u Srbiji.

Erlin, 29. oktobra. „Vossische Zeit-“ javlja iz Sofije: Okolnost, što su uari posvuda našli na takо velike hrane jasno dokazuju, da Srbijani nisu svi, da bi Egari tako hrzo napre-tili. Ranjenici, koji se vraćaju sa fronte povijedaju, da srpsko pučanstvo bježi i strujnju zemlju. Ostaju na svojim stima samo stareci i žene.

Sveza Solun-Nis.

Stockholm, 29. oktobra. U mjerodavnom petrogradskim krugovima izjavlja se da prekinute sveze Solun-Nis znaci da pravu katastrofu, posto je ovdanda slala u Rusiju munciju.

ka zahtijeva, da čete zapuste Solim.

Erlin, 29. oktobra. Iz Soluna se a: Grki zapovjednik luke predao je vjedniku saveznički moranica notu, zahtijeva, da se englesko-francusko odvedu iz Soluna najkasnije do 6. marta.

Uzak Bugara u Prizren.

Ugano, 29. oktobra. „Stampa“ iz zetta del Popolo“ javljava, da su prijatelji unisti u Prizren.

Pomoćne čete za Srbiju.

Amsterdam, 29. oktobra. Prama vijestima zaključila je ententu, da posalje Srbiji na pomoć jakne Rusija i u Besarabiji sahrati mnoge sile.

Navala na Bugarsku.

Kopenhagen, 29. oktobra. Ruska je vjada končano odustala od toga, da bi svoje čete iskrvala na bugarsku obalu, za to će od Rumunjske opet zahtijevati da joj dozvoli prolaz u Bugarsku i to u ostrijoj noti.

Grčka i makedonske željeznice.

Atena, 29. oktobra. Prama vijestima, što ga je stvorila komora, u buduće bit će sve željeznicu u Macedoniji pod državnom upravom. Za sada izdat će se carska naredba, koja će privremeno uređiti isplaćivanja namješteneih osoba. Što i kako će se uređiti sa željeznicama inozemnih društava i činovništvena nije nista rečeno.

Ruski poslanik u Sofiji.

Stockholm, 29. oktobra. „Rijeka“ javlja: Polozaj se je ruskoj poslanici Savinskog, koji je radi bolesti morao ostati u Sofiji, pogoršao. On je gost nizozemskog poslanika, te se nalazi u zgradi ruskog poslanstva, koju je uzeo nizozemski poslanik kao svoju.

Posvuda napredovanja.

Sofija, 29. oktobra. Prama vijestima iz glavnog stana, tok borbe nadmašuje svako očekivanje. Srbi, koji su se prvi dana zdvojno opirali i svaki pedal zemlje krvavo branili, počeli su popuštati. Skupno srušavanje bugarskih četa sa onima, centralne vlasti započelo će do skora, a kod Orsove su se ćele već zdržale. Nada Srba, da se povuku u Albaniju izjavljena je, posto su Albanci odlučili, da se pridruže Bugarama. Govori se, da je Esad paša pripravio sve mјere za bijeg.

Grci i inozemne vojske.

Berlin, 29. oktobra. Ratni je ministar izdao naredbu, prama kojoj je svakom Grku, koji je obvezan na vojničku službu, zabranjeno, da stupi dobrovoljac u bilo koji inozemni vojsku.

Sugari i Turci zapovjeđeli prelaze Rodopu.

Atena, 29. oktobra. Prama ovamog sigurnog vijestima, bugarske i turske čete su zajednički zapovjeđeli prelaze goru Rodopu.

Razoružavanje u Grčkoj.

Sofija, 29. oktobra. Prama vijest iz Atena, juče je predloženo u komori neki bi Grčka počela razoružavanjem, posto je onako nitko neće napasti, a Bugarska i onako nema namjere, da na Grčku napali.

Kada će se Rumunjska odlučiti.

Stockholm, 29. oktobra. „Dimineata“ javlja iz diplomatskih krugova: Odluka Rumunjske postiće jedva onda, kada se razjasni opći položaj na Balkanu, kad uvidi, da je ententa izgubila svoju igru na Balkanu, i kad bude zapećaćen udes četa, što su iskrcone u Solunu i kada budu centralne vlasti pobjednice na Balkanu, Rumunjska će slobodno izjaviti, kojoj stranci pripada.

Ententa.

Imeni Nijemaca u Rusiji.

Stockholm, 29. oktobra. „Dien“ javlja: Ministarstvo unutrišnjih poslova izradio je potpuni iskaz njemackih kolonija u gubernijama Tobolsk, Tomsk, u području Akmolinsk i u istočnoj azijskoj obalnom području.

Engleski princ putuje u Atenu.

Berlin, 29. oktobra. „Tägliche Rundschau“ javlja iz Londona: Jeden dan engleske kraljevske kneće otpućavajuće skorih dana u Atenu, da u zadnji čas predobje grčku vladu, da pristane uz ententu i da ju spasi.

Bark o finansijskom položaju.

Kopenhagen, 29. oktobra. „Berlingske Tidende“ javlja iz Petrograda: Finansijski je ministar primio zastupnike novinstva, te im podao pregled o finansijskom položaju. Odbor Dume i drugih praktičnih financijera raspravljali su o pripremenom zakona za poreze. Glavna reforma sastoji se u tome, što će se uesti porez na osobnu dohotaranu, i što će se uesti porez na osobne monopole, tako n. pr. na cigare, čaj i sladkor. Ministar je sazvao u ludini posve zadovoljan. Na ruskom trgu ima sada obilje novaca.

Iz neutralnih zemalja.

Uapšenja Nijemaca u Americi.

New York, 29. oktobra. Ovdje su bile uapsevine dvije osobe imenom Bergmann, koje su imale kod sebe veliku međunarodnu eksplozivnu tvari. Osim toga imali su strojeve za mine, koji se mogu privršiti na brodove. Redarstvu ih optužuje, da su kušali baciti u zrak tvornice munitione i da su imali načet navaliti na brodove, koji su bili krečani ratnim materijalom. Jedan je od ovih tobož nijemacki potrošnik imenom Fay, a drugi njegov surjak Valter Scholtz. Državni odjeknik vodi takoder istražu i protiv drugih Nijemaca, koji su toboži pripravljali nemira u Meksiku. Novine utvrđuju, da je svrha bila, e bi se Wilsona zaposlio sa nemirima u Meksiku i da bi se ga tako odvratilo od nijemackih podmornica. (Bit će ovo opet obična američka izmišljatina. Op. Ur.)

Na moru, na kopnu i u zraku.

Danzer-Armee-Zeitung piše:

Sredstvima vlasti ukazuju protivnicima svoju željeznu voju. Mi odabiremo mjesto i vrijeme boja a neprijatelj moraju se pripraviti. Organiziramo takve vojske, izvadimo takve operacije kakvih nije svijet od Aleksandra Velikoga dozivo.

Na srpskom i lu boje se naše dvije velike vojske pod iksunanim generalima pl. Kovesom i pl. Gallwitzom i pod vodstvom generala feldmarskala pl. Mackensena.

Austro-ugarsko-njemačka vojska skupina pritise Srbe gneči ih na 150 kilometara dugoj fronti prama jugu i prama bugarskim četama, koje opskrjavaju Srbe sa protivne strane i tjeraju ih istodolno: sa svih pozicija na 300 kilometara dugoj crti od Timoka do staropanskih visova, od Pirota do Vranje, i u Moravskoj i u vardarjskoj dolini. Odvojene su već srpske čete, i veliki njihovi odjeli u Macedoniji odseđeni su od glavnih srpskih silava u Staroj Srbiji, čekaju na prekasmu i preporu englesko-francusku pomoć. Sačlanjenje vrijedno su protivnike izjave, da pošto nijemo mogli poraziti ni Rusi na Talijsu, ni Francuzi, bacamo se sada protiv male Srbije sa bugarskim i turskim četama zajedno. Ali bi Englez i Francuzi bolje, da nukon muže, jer koliko je polovina četke, kojom Srbija brani svoje položaje do zadnje kapi toliko je nepostrena i bezdušna igra, da je etvorni sporazum sa Srbijom odigrava. To je najbolja lekacija za ostale balkanske države. Ne samo Bugarska, već i Grčka, k tomu i Rumunjska došle su do uvjerenja, da je pogibeljivo imati na svojoj strani srpske saveznike.

Francuska i Engleska pokazuju u najnovije vrijeme barem dobru volju, da Srbe pomognu; ali Italija je isto izdajnica Srbiju, kao što je bila prije s nama. Italija misli da još preveć čini, kada besuspješno navljuje protiv Foligarije i Lafona, te protiv Dobroberda i Solikana.

Ali Francuzi nijesu naskodili Nijemima na zapadnoj, ni Rusi na istočnoj fronti. Navaljuju istina i jedni i drugi, ali ne mogu nikako ni malo naprijeđa.

Neprijatelji su nosrtni u ratovanju i kod kuće takoder, jer je nekakva čudna

počast počela da hara medju njihovim prvim ministrima. Delcassé, Grey, Sonnini i Sasonov su već od bolesti skriveni ili barem opasno zaraženi. I cijeli saveznički narodi slično neraspoloženi.

Nije čudo dakle, što se je Bugarska u svojoj slobodi odlučivanja čuvala od entente i sjedinila svoju budućnost sa našom uz motivaciju: „Nalagala nam vlastita koristi, da idemo na stranu, na kojoj će očito biti pobjeda.“

**

Na moru nije bilo akcije ruske mornarice protiv Varne i bugarske obale. Francuska ladja dovezla je bila u Solun ratnog materijala za Srbiju, ali moralia je otići ne opravivši ništa, jer se sveza sa Srbijom prekinuta. Na Dardanelima zavladao je mir. Na Jadranu smije se pomoliti samo periskop koje neprijatelje conilice.

Na istočnom moru progone žive engleske podmornice njemačke brodove; potopile su prošlog dana njihnih trojetu. Engleske eskadrе nisu ništa poduzimala protiv flandrijskih njemačkih pozicija.

Na Dunavu prodišta nasa flotila korito rijeke od podvodnih zaprijeke u krvi si put za dolje operacije niz Dunav.

**

13. i 14. oktobra nabacili su opeta njemački Zeppelin bombama London i englesku bateriju kod Ipswicha. Osteli su londonske dokove, Hamptonov vodovod i manjih Engleskih silinskih materijalnih gubitaka. Bilo je 56 mrtvih i 114 ranjenih.

Razmještanje kapitala u ratno doba.

Već nekoliko puta pisalo se o cirkulaciji novca u narodnom gospodarstvu. Govorili o tome, kako raste blagostanje naroda, kako se slednjem i proizvodnjom novih dobara umnožava narodni imetak, općenito uželo ovo posve je ispravno, narodni imetak se umnaži, ali ako zavrimo u bit narodnog kapitala i ako ga raščinimo, kako je taj kapital razmješten, onda ćemo bez sumnje posve drugu sliku dobiti, nego je zamisljano.

Ovo raščinjavanje narodnog kapitala bezuvjetno je nužno, ažlićemo upoznati jekst i snagu narodnog blagostanja. Narod, koji možda imade veliki narodni kapital, još uvijek nemira korigi od loga kapitala, ako je nagomilan u rukama neko.

Rat je stvorio nad sve povoljnu konkureniju za koncentraciju kapitala. Narodni slojevi, koji kupuju i plaćaju gospodarske proizvode uz visoke cijene, u koliko nijesu prizvođitelji, a nagomilujući pospješuju kapital u ruke prizvođitelja, koji su opet u ultima linea kapitalisti, tako da se kapital i zarada mnogi u njihovim rukama. Time dolazimo do razmještanja kapitala u jednotu narodu, pa se zato mora osobita važnost položiti, da upoznimo razmještanje kapitala.

Mi danas ne znamo, kako je rat razmještan kapital u našoj domovini, i zato nam fali temelj za ozbiljni kriterij o narodnom kapitalu i utjecaj istog na jakost našeg čitavog narodnog gospodarstva. Možda će nam poslje rata statistika i tu pomoci vidjeti, u koje vode smo zaplovili za vrijeme rata i tko je najviše koncentrovao novac u svoje ruke. O tome će najime ovisiti i čitavi narodno-gospodarski razvijati.

Već kod upisa prijašnjih ratnih zajednica vidjelo se, da se doista kapital koncentruje u ruke industrijskih prizvođitelja, a sada će se vidjeti i da mnogo vjerojatnosti i koncentracija kapitala kod poljoprivrednih prizvođitelja.

Ova potonja koncentracija bit će daleko raširena po broju i po visini kapitala, nego ona prva. Koncentracija kapitala u poljoprivredni povoljnija je od koncentracije kapitala u industriji i trgovini, promatrano sa narodno-gospodarstvenog gledišta.

đista našeg naroda i to zato, što će poljoprivredni slojevi očekati i uslijed toga daći prvovalni proizvodnju. Time će očekati baš oni slojevi, koji su do sada najlože stajali u našoj domovini i sto ih imalo za posljedicu veliko iseljivanje i depokera-ciju tla. Siromaštvo naroda uzrokom je opće kulturne, socijalne i gospodarske zaostalosti naše domovine, a iz te opće zaostalosti rodili su svi oni poreci, protiv kojih smo se nemalo borili na svim gosporepmotnim područjima.

Ovisnost i zaduženost ograničavaju je slobodu narodnih vođa i naroda samoga, a to sve opet opetu političku ovisnost.

Drijimo stoga, da će novi razmještenje kapitala, koje je ratno stanje uzrokovalo, biti donekle povoljno po naše opće na-rodno gospodarstvo, samo se mora nasto-jati, da se novac naroda racionalno upotrebi.

Hrv. Lloyd.

Razne vijesti.

Nasi evakuirci. Sumberk, 28. oktobra. Od polovice septembra nalazi se ovđe u Sumberku župnik iz Filipana, Frane Lilić, kao župnik na nasi evakuiraci. Ima nas u ovom kotaru, koji je dvaput veći od puljskog, raštrkano u 54 seli 1803 evakuiraka. Osim triju obitelji svih smo Hrvati iz općina: Kanfanara, Svetvinčenat, Barbana i Vodnjana. Velečasni gospodin zupnik skribi za nas kao pravi otac. On nastoji svakoj prirodi, da nas uvjeri, i treba da smo potosni, smo i mi hrvatskog roda. Mi to danas čutimo više no ikada, jer vidimo kako se nasa braća na bojnim poljama junacki bore za kralja i dom. Kad se kući vratimo hričemo rado na izbore za hrvatsku stvar. Našu rodnu grdu, našu hrvatsku Istru ljubit ćemo u buduće većem ljuhavlju, to joj sajemo nove navale. Talijanski lejljac bacio je na Mirmar jednu bombu.

Šrpsko bojište.

Crnogorski bataljuni, koji nastupaju jugoistočno Visegrada, bili su potučeni kod Drinske i Sugahore. Njemačke divizije Kovoševske prodile su u okolicu Rudnika. Austro-ugarske sile ove vojske prekorakle su jednom navalom užine gornje Rače, koje su uslijed trajujućih kisa skoro neprohodive, te su u ogorčenim borbam bacile neprijatelja iz čunike visine, i na južni zauzele crkvu u selu Čumić. Vojska Gallitzinova prekorakla je u prostor Lapova Lepenici te je jugoistočno Svilajnaca došla napredovala. Bugarska je prva vojska osvojila Pirot. Neprijatelj je nastupio uzak pred cijelim nezimnim frontom.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, pl. Höfer, podmarsal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 29. oktobra. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište:

Na pojedinim mjestima fronte živalna topnička palja.

Istočno bojište.

Položaj posvuda ne promjenjen.

Šrpsko bojište.

Kod Dvinsk, južno Visegrada, bio je neprijatelj odbaćan. Istočno odavle potisnut je preko granice. Zapadno Moreva postignuta je opća linija Slatkovića-Rudnik-Cunić-Botocina. Jugoistočno Svilajnac izjurišan smo neprijateljske pozicije s obje strane Resave. Zarobili smo preko 1300 Srba.

HUMORESKA ĆICA JOSE.

Slavna večina.

(Daje).

— Ma ne govorite tako, prijatelju! — mirio ga je Žiga. Ali bilo je sve uzalud. Rus se je stao žestiti, a home i prijetiti. Žiga nije znao da se učini. Bilo mu je kao zmiji u pročeju i već je u sebi počeo prokljinati onaj čas, kad je predao svoju molbu.

Tko zna, kako bi se stvar bila svršila, da nije u to ušla njegova žena, i kad je saznala, o čemu se radi, pristala je da-kako uz „gospodinu vječinu“ Rusu, jer blagajnik može da pričeka i do sutra, a prijateljstvo gospodina Rusa da končnica ipak više vrijed od prijateljstva blagajnika, koji je općenskom vječinu upote i ne-ma riječi.

Jadi i bijedni Žigo! Ono veće nijesi, je li, pravo ni većeras, nego na stoeći u kuhinji tek „progutao“ nekoliko zalogaja te onako u „tjelesno i duševno skreš“ do jedanaest sati u noći radio za svoje „prijatelje“ Rusu i Ridjanu, koji su Te ne-prestano uverjavali, e ne će nikad zaboraviti na velike usluge, koje si im evo

iskazao, i nastojati, e Ti se dostojno oduze. Bože daj, te bilo doista tako!

Da je ono niti Žiga spavao „kao zakan“, ne treba ni da se spominje. Ako ga i jest hrvata unutrašnji nemir, ako i jest imao mnogo o čemu da razmislija, ipak ga je previada latješna umornost i malaklost.

Drugo je jutro već iza pet sali bio na nogama. Ako se nije doslatno naspavao, ipak mu je duh bio bistar i svjež.

Iznajprije mu padne na um blagajnik. Bilo mu je neugodno, veoma neugodno, sinotić nije mogao bio da slote, jer mu je blagajnik bio uvijek prilično sklon. Kako daju mu se ispriča i sto da mu kaže? Da, da, izjavit će, e mu je kod većere iznenada pozilo i da je morao da legne u krevet. Zato da će večeras na svaki način doći u uređ. Ha! Sad mu je nestala iznenada palo na pamet. Nije li jučer načelnik kazao, e je on naložio bio blagajnik, da olprimi postu? A nije li blagajnik opet kazao njemu, Žigi, e mu je on svoje volje učinio bio tu ljužav? Komu sad da vjeruje, da li načelniku ili blagajniku?

Drugo je jutro već iza pet sali bio na nogama. Ako se nije doslatno naspavao, ipak mu je duh bio bistar i svjež.

No Žiga nije imao vremena, da si s tim

pitanjem mnogo razbijava glavu, jer se na-jednom sjeli na krčmara Gašu. Haj, tršta mu gromova! Na Gašu nije bio nupče jučerštan dan ni pomislio. Haj, haj! Koliki li će zaboga biti račun od ne-djele za vino, pivo, duhan i likozia što se ne, jer se ni izdaleke ne može da sjeti, koliko li se toga potrošio, tek toliko se sjeca, e se je pilo i pušio, a pod većer i jelo kao da oklada.

Kad mu je nekoliko časaka iza toga pokazao Gašo račun, okapneno se je Žiga od čuda i da se nije Gašo stao kleti svim, što mu je najmilije i najdražije, na ovom i na drugom svijetu, teško bi mogao bio da vjeruje, e su sve to njegovog „gostovi“ doista potrošili i da nije Gašo a ma ni kapi vina „prispisao“ ili se u računu „slučajno“ pobunio. Toliko nijesu Žige stajali gotovi ni njegovi svatovi, koji su bili dodele skromni, ali je bilo svega u izobilju. Gospoda vječinici i njihova svojstva imaju doista divne zelute, s kojima se mogu ponositi! Sto će Žigi kazali zena, kad joj isprisovjedi, koliko ga stoje, pre-deseti rođendan punice! Hm! Ta uz-sadašnja svoja plaća morao bi u mjesec-nim obročima plaćavati taj dug preko godine! Sva sreća, što će mu povećati

beriva, pa neće moći tako teško osjećati biti obohra.

Bio je zlovljan, veoma zlovljan, ka-je došao u ured. Taj je jednik imao op-silna okapanja s blagajnikom, koji nikak-vje bio kadar da shvaće, kako može e-vjek kod većere oboljeti. Tek kad mu Žiga svečano obeočao i zadao mu dapa-svoju riječ, da će večeras na svaki način doći, nekako se je umirio te mu dapa-pomicio i smrću.

Jedva sto je u podne sjeo Žiga ruč-ukaze se na vratima vječnik Katana. Mi-slio je, da će grom u njega udariti, ka-mu je ovaj razložio, e je došao do nje s molbom, da mu sastavi tužbu proti „jednom Rusu, jer da mu je ovaj bio te-đer javno na cesti iz svega grla dovik-ov je, star, potpuna lola.“

Dakle još i to! Žiga u onaj čas gubi svu volju do jela. A kako, za bo-miloga i ne? Sinotić eter Rus proti Katana a danas Katana proti Rusu! Objema-je napisne tužbe! Hu! Pa da ne iskoči-kože!

(Dalje slijedi.)

Zadnje vijesti.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

B eč, 29. oktobra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Ništa nova.

Talijansko bojište.

Jučer izvela je druga i treća vojska opću naranu novanu sa svom silom. Time je bila bitka na cijeloj primorskoj fronti opet u toku. Pjesadsku navalu pravljila je topnička paljba, koja je u mnogim od-sjecima narasla do paljbe sviju kalibra, fa-sobito protiv goričkog moslobodra došla je takovu žestinu, kakove ovđe još nije nikada bilo. Ali niti ova vatra, niti slijedeći juči nisu mogli uzdrmati naših četa. Opet su ove krvavo odbile neprijatelja na cijeloj fronti, te su bez izmeđe uzdržale svoju mnogostruko ispi-čane pozicije. Ako je neprijatelj u tamo prodro u koji jarak, bio je bezdvoljnim protulovanjem opet otale odstranjena. Tes-kan danu, koji je svirao potpuno neu-pisjemo poruku za Talijance, slijedila je mirna noc. I na Dolomitskoj fronti traje neumanjena neprijateljska navalna djelatnost. Ovdje je protivnik upravo svoja žestoka, naprežna protiv Col di Lana, pred kojim se je skršilo već toliko juriša, a jučer dvije nove navale. Talijanski lejljac bacio je na Mirmar jednu bombu.

Šrpsko bojište.

Crnogorski bataljuni, koji nastupaju jugoistočno Visegrada, bili su potučeni kod Drinske i Sugahore. Njemačke divi-zije Kovoševske prodile su u okolicu Rudnika. Austro-ugarske sile ove vojske prekorakle su jednom navalom užine gornje Rače, koje su uslijed trajujućih kisa skoro neprohodive, te su u ogorčenim borbam bacile neprijatelja iz čunike visine, i na južni zauzele crkvu u selu Čumić. Vojska Gallitzinova prekorakla je u prostor Lapova Lepenici te je jugoistočno Svilajnaca došla napredovala. Bugarska je prva vojska osvojila Pirot. Neprijatelj je nastupio uzak pred cijelim nezimnim frontom.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, pl. Höfer, podmarsal.

Pred frontom vojske Bojadjeva neprija-te uzmice. Vojska proganja.

Vrhovna vojna uprava.

Bugarski ratni izvještaj.

Sofija, 28. oktobra. (D. u.) Službeno se javlja:

Cete, koje operiraju u dolini Timoka i ozdo Pirota odbile su nakon ogorčenih borba na cijeloj fronti srpskoj vojski, koja se nadala u općem uzmak protiv zapada. Neprijatelj proganjamo, te smo već u posjedu gradova Negotin i Brze Palanke na desnoj obali Dunava, gdje je još konjanito došlo u doticaj sa sa-vezničkim četama, kasto i gradova Zajecar i Knjazevac i više mjesto u dolini Timoka. Na ovom smo fronti zaplijenili 16 topova, veliku množinu ratne municije, kasto zalihe. U dolini Nišave prisvojile su naše čete severnu utvrdu tvrdjave Pi-rotu, te su dospjele do samog grada, nu-teracije su bile prekinute radi nje, koja je u nastupila. Neprijatelj proganjamo na cijeloj fronti. U dolini Kosova do-spjele su naše čete do okolice sjevernog Kačanika i obale gornje Morave. Fran-cuske čete, koje prodru istočno Gilana od Valdovata protiv Cepeli-Balkana, bile su odbijene od Bugara uz teške gubitke. Dne 27. oktobra prikazala se pred Var-nom ruska mornarica sastojča od 20 jedi-nica, te je kroz dva puta bombardirala grad. U isto vrijeme tri su hidroplana ba-tili bombe na Varnu, te je od pučanstva mrtvo 6 mukši i 3 žene, a isto toliko ranjenih. Jedno smo neprijateljsko letalo pogodili.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, pl. Höfer, podmarsal.

Turski ratni izvještaj.

C a r i g r a d, 29. oktobra. (D. u.) Glavni stan javlja:

Dne 27. oktobra navalila je jedna na-ših podmornica u zapadnom dijelu Crno-mora na rusku mornaricu, te je pora-dirala jedan linjski brod tipa „Lepa-mon“. Posto je došli brod ozbiljno ošte-ćen, povukla se ruska mornarica svom brzinom u Sebastopol.

„Pautalmon“ je sagradjen god. 1900., brzina mu je bila 16 milja na sat, te je bio oboružan sa 4 topa 30/5 cm.

Engleski misli na mir?

L o n d o n , 29. oktobra. (D. u.) U za-stupničkoj je komori Brvce upitao, da li su odgovorne ličnosti u Londonu i u Ber-linu međusobom nesluženo razpravljale o skorajšnem zaključku mira te da li se Asquith drži još svojih izjava u Guidhalu. Lloyd George je na to odgovorio, da riječ Asquitha još dalje vrijedi, ali da Engleska ne kani sklopiti posebnog mira vec dogovorno sa svojim saveznicima i u smislu pogodbe od mjeseca septembra god. 1914.

Osobito je pokoje obozradovan kao po-tiljki zemaljski poglavari, što je svijet strana, a naročito od mjerodavnih faktora engleskoj načinjevali hvalu o vrijnosti i hrabrosti četa iz naše domovine.

Postdjedje talijanske zračne navele u Trstu. Čitamo u „Slovencu“: Pomoćno-postači u Trstu bila dne 24. oktobra na-4 sati i 20 minuta popodne kolodvor, kojega su Talijani obložili bombarida. Lijepi-ja našao na licu mješta dvije osobe mrtve a 13 osoba ranjenih, koje su odvezli u tršćanskim bolnicama. Na licu mješta, inter-venirale su civilne i vojnike oblasti. Trs-tu je u velike ogorčen nad talijanskim van-dalizmom.

Kriza u francuskom kabinetu rješenja.

P a r i z , 29. oktobra. (D. u.) Agence Havas' javlja: Politički krugovi smatraju da predstoji rješenje kabinetne krize. Briand bi imao preuzeti predsjedništvo i izvanski ministarstvo, Viviani pravosudje, Galieni ratno ministarstvo i admir. La-caze ministarstvo mornarice. Ribot bi ostao ministar finančne. Osim toga se je Briand osigurao sudjelovanje Freycinet-a, Combreza, Bourgoisa, Denyescchina, Melinosa te bri prima vlada dobila ka-ratnik narednog ujednjjenja. Drugi bi ministri imali biti: Sombat, Guest, Malvy, Doumergue, Clementel i Painlevé.

Zapovjednik engleske vojske u Makedoniji.

L o n d o n , 29. oktobra. (D. u.) U dol-njoj kući izjavio je Tennant, da engles-ki četama u Srbiji zapovjednik general Sir Bryan Mahon. Njemu je naloženo, da radi sporazumno sa Francuzima.

Čete u Marsilji.

P a r i z , 29. oktobra. (D. u.) „Matin“ javlja: Marsilje: Od 23. o. mj. sljuti-ovano prestanato engleske čete, koje do-važaju sobome topove i materijal. Izgleda, da su smo tu na početku rata, kada su ovamo slijaze engleske čete u Indiji

Nasukana engleska krstarica.

L o n d o n , 29. oktobra. (D. u.) Službeno se javlja: Krstarica „Argil“ nasukana u Srbiju. Misli se, da je potpuno izgubljena. Poslaka je spašena. Krstarica „Argil“ imala je 10.850 tonu, a brzine 22 milje na sat, porinuta u more 1904.; oboržana je bila sa 4 topa 19/45 cm, a 6 topova 15/45 cm

Ban na Šeći. „Hrvatska korresponden-cija“ javlja: Ban kraljevine Hrvatske Slavonije i Dalmacije dr. Ivan barun Skerleec boravi je koncem proslova tjeđna

Njegov posjet bio je u prvom redu na-mjenjen zapovjedniku generalu pješač-ju pl. Boroviću od Bojne.

Gospodin ban imao je prilik, opetovan-ju sastati se sa časniciima i s mom-čadom hrvatskih pukovnika — kojima je donio darove — te izručiti im pozdrav-iz domovine. Ban je bio najsrdačnije po-zdravljena i našao je svagđe na nepoko-levi poudarjanje u pobjedi i bojno-od-jevnjenje.

Osobito je pokoje obozradovan kao po-tiljki zemaljski poglavari, što je svijet strana, a naročito od mjerodavnih faktora engleskoj načinjevali hvalu o vrijnosti i hrabrosti četa iz naše domovine.

Postdjedje talijanske zračne navele u Trstu. Čitamo u „Slovencu“: Pomoćno-postači

postaja u Trstu bila dne 24. oktobra na-4 sati i 20 minuta popodne kolodvor, kojega su Talijani obložili bombarida. Lijepi-ja našao na licu mješta dvije osobe mrtve a 13 osoba ranjenih, koje su odvezli u tršćanskim bolnicama. Na licu mješta, inter-venirale su civilne i vojnike oblasti. Trs-tu je u velike ogorčen nad talijanskim van-dalizmom.

Bio je zlovljan, veoma zlovljan, ka-je došao u ured. Taj je jednik imao op-silna okapanja s blagajnikom, koji nikak-vje bio kadar da shvaće, kako može e-vjek kod većere oboljeti. Tek kad mu Žiga svečano obeočao i zadao mu dapa-svoju riječ, da će večeras na svaki način doći, nekako se je umirio te mu dapa-pomicio i smrću.

Jedva sto je u podne sjeo Žiga ruč-ukaze se na vratima vječnik Katana. Mi-slio je, da će grom u njega udariti, ka-mu je ovaj razložio, e je došao do nje s molbom, da mu sastavi tužbu proti „jednom Rusu, jer da mu je ovaj bio te-đer javno na cesti iz svega grla dovik-ov je, star, potpuna lola.“

Dakle još i to! Žiga u onaj čas gubi svu volju do jela. A kako, za bo-miloga i ne? Sinotić eter Rus proti Katana a danas Katana proti Rusu! Objema-je napisne tužbe! Hu! Pa da ne iskoči-kože!

(Dalje slijedi.)

Podupirajte Družbu!